

ΠΙΕΕ ΛΑ ΣΕΙΑ

Υά πό κύ λάε bee guu

Pιεε λάε bee κέ za Loma Yesude πό aa fāaaa wà tà bùsu πό wĩ με tia Tuukii bùsuuονεε. Gáli πό aa ku a guu de gáli πό Polu ní aà ìwaο dàaledaaleο ũ. Yša pāsī ní lé an Yesudeke yái, ð wale ìadamá. Pιεε tò an laai tà Yesu Kilisiwa, à mè an baa ku Kilisi taasikea guu.

Fokpaama ní Lua sáaukpaaο gbεa, Pιεε lá Lua ní suabà dònígu, ð aa tāmaa πό lí ní neo ví Yesu Kilisi gaa ní aà vuaο sabai (1.3-12). A ní gbá laai aα itēke, aa tó ní kua aα adoa naa Yesu Kilisiwa (1.13-2.10). A Yesu òesè à yādàoné à mè à kù aα náai ví ní yákeαο guu, atēsa kua yša guu. A ledámá an kua dúnia guu, à mè aa misiile gbāadeονε, zíkεnaο misiile ní diionε, nεοο misiile ní záονε, Yesudeο píi io yekōzi (2.11-4.19). Lee 5 guu à ledà Yesude gbēzōōwa ní èwaasοο ní luanaaikεnaο píi, à mè aa ze gbāa kua yā'ia guu, aa Lua legbēané papaa dá. Lápi làa ní fokpaamáo.

A kù láε bee kyokεnaο wetā luanaaikεa guu, baa tó aale taasi kpeletaa bui ke, ké an kua e Lua tοbο, i ze'ob Yesusaideονε yái. Tó luanaaikεsaiο yāmaa πό aale keο è, aa Lua sáaukpa yákpalekegōōzi (2.12).

Tāmaa πό lí ní néo

¹ Mámεmaa Yesu Kilisi zina Pιεε, máme ma láε bee κέ Lua gbé πό aa de nibōō ũ dúniaε bee guu aa fāaaa bùsuε beeuονε: Pōntu, Galati, Kapadosi, Azi

ń Bitinio. ² Mae Lua d̄aa á d̄s, ̄s à á sé, a ḡs àà p̄o ũ
ń àà Nis̄ina gb̄āao, ké à misiile Yesu Kilisiε, àà au i
á gb̄āsi wolo.* Lua gb̄εke ń aafiao k̄áfié.

³ Wà Lua wá Dii Yesu Kilisi Mae s̄aukpa! Àà
s̄uu z̄o guu à wá í dafu ń Yesu Kilisi fele b̄oa gau
gb̄āao, ̄s wá t̄āmaa p̄o lí ń néo v̄i, ⁴ asa gba p̄o dileaé
luabepi lí òokpao, ili gb̄āsiokpao, a maa lí láao. ⁵ Lua
sou mà à á suaba a náai p̄o ále ke yáí, ̄s àle á d̄óá ń
a gb̄āao e à ge b̄oð ḡoogbezázi. ⁶ Ale p̄onake ń yápio,
baa ké ále taasike ḡia ȳo ȳa'ia bui dasi yáí. ⁷ Lá w̄i
vua maa d̄s té guu, màa ȳa'lapio lé á luanaaika ȳo,
asa á luanaaikaepi beεε v̄i de vua p̄o a gawi í láaa
maamaae. Tó a b̄o maa, Lua a á s̄aukpa Yesu Kilisi
m̄oḡozi, a á kpela ń gawio. ⁸ Baa ké i aà eo, á yeaàzi.
Baa ké i wesiaàle ḡiao, † ále aà náaike, ̄s ále p̄ona z̄o
p̄o ḡè oaa ke, ⁹ ké ále á luanaaika gb̄e'e á suabaa ũ
yáí.

¹⁰ Anabio d̄aa gb̄εke p̄o Lua a keé ȳa'ò, aa
suabaapi yá gwà aa a t̄aasikà. ¹¹ Kilisi Nis̄ina kú
ń guu, à d̄aa taasi p̄o Kilisipi a ke òné ń gawi p̄o a
e a gb̄eao, ̄s aa w̄eεle wà yápi zé d̄s ń a keḡo. ‡ ¹² Ō
Lua tò aa d̄s ké yá p̄o aale opi de ń ḡo p̄o ũo, á p̄oε.
Tiasa baonakpanao yápi òé ń Lua Nis̄ina p̄o Luapi
aà z̄i à b̄o luabe gb̄āao. Baa malaikao ì d̄εka yápi
d̄sai.

Wá kua àò adoa

¹³ Ayāmeto à á làasoo vu iu, ío ázia k̄ua d̄s, á wé
io d̄o gb̄εke p̄o Lua a keé Yesu Kilisi m̄oḡozi seasai.
¹⁴ Lá á de Lua Né p̄o lé aà yāmao ũ, ásu to d̄oε'ii p̄o

* **1:2** Lev 17.11, Ebe 9.22 † **1:8** Zaa 20.29 ‡ **1:11** Luk 24.25-26

á ví yāa á wésiagɔɔ dɔaaéó. ¹⁵ Lua kua adoaε. Lá à á sisi à á sé, á kua líɔ adoa á yākea píi guu màa sō.

¹⁶ Asa a kēa láu wà mè:

A kua líɔ adoa,

asa ma kua adoaε. §

¹⁷ Lá Lua ì yákpaleke ní baadeo a yākeawa ní wegwasai, tó ále aà sisi Mae, à viakèè á nibɔke guu la. ¹⁸ A dō lá Lua á bó kua gii pó de á felekaa ũ guu. Lua i á bo ní pó pó a gawi ì láao no, vua ge ánuusu, ¹⁹ à á bó ní Kilisi pó de sā sāasai gbāsísai ũ au gawideoε.* ²⁰ Lua dōaa aà dīle zadō i dúnia káleo, ò à bōéaàno gupuuau gɔɔ gbεzāε beeɔzi. ²¹ Aà yá musu ò ále Lua náaike. Lua aà bō gau à gawi kpàwà, ké à e a náaike, á wé ìɔ dɔazi.

²² Lá misiileá sīanaε á gbāsi wòlo, ò á gbēke ví ní kōo mɔafilisai, àò yekōi ní nòsemendoo. ²³ Lua á í dafu ní a yá wēnide pó ìɔ ku gbāaoε. Yápi de pɔbui pó ì ga ũo, pɔbui pó lí gaoε.

²⁴ Gbēpii de lán sēwae,
an gawi píi de lán sēvuwae.

Sē ì gaga, a vú ì kwé,

²⁵ ama Dii yá ìɔ ku gɔɔpiiε. †

Yápi mé de baona pó wa kpàé ũ.

2

Gbè wēnide

¹ Ayāmeto à yāvāi píi tó ní εε píio ní mɔafilio ní wedɔakōεo ní kōyaaao. ² Lá nétēnao ìɔ yó'i nide, àò Lua yá pó de lán ví'ipu wásawasawa nide màa sō,

§ **1:16** Lev 19.2 * **1:19** Zāa 1.29, Ebe 9.14 † **1:25** Isa 40.6-8

ké à e gbã á suabaa guu, ³ asa á dè sa ké Dii maa.* ⁴ A s̄oàzi, Gbè wēnide pó wà pākpaì, Lua aà sè bεεede ũ. ⁵ Apio s̄ó áme á gbè wēnide pó Lua lé a kpé ēbooo ũ. Ame á aà gbàgbanao ũ, i sa p̄í kaaàgu o ní aà Nisina gbãao Yesu Kilisi sabai. ⁶ Asa a kēa Luayãtaalau wà mē:

Gwa, mále gbe dile Siɔna,
ēdaalegbe bεεede pó má sè ũ.

Wí a gbé pó lé aà náaike kūo.†

⁷ A de gbè bεεede ũ á gbé pó ále aà náaikeoɔne, āma a de gbé pó lé aà náaikeoɔne màao.

Gbe pó ēbonao pākpaì

mé gò gbeo mide ũ.‡

⁸ Maa lo a de:

Gbe pó wí gēmbɔlewà ũ,

gbesi pó aai kpaa aa fu ũ.§

Aa gēmbɔlewà ké aai Lua yãdao yái. Beewa Lua dilené.

⁹ Ame á bui pó Lua ní séo ũ, kíaŋ ũ, aà gbàgbanao ũ,* gbé pó an kua adoao ũ, aà gbé yenzideo ũ, ké à Lua pó á sisi a bo gusiau, à gèánŋ a gupua bɔnsaede guu táasile.†

¹⁰ A de Lua gbéŋ ũ yãao,

tiasa ã a gō a ũ.‡

Lua i sùuukeánŋ yãao,

tiasa ã a kèánŋ.§

Kua luanaaikensaiŋ guu

* **2:3** Sou 34.9 † **2:6** Isa 28.16 ‡ **2:7** Sou 118.22 § **2:8** Isa 8.14-15 * **2:9** Bɔa 19.5-6 † **2:9** Isa 9.1-2 ‡ **2:10** Lom 9.25-26 § **2:10** Oze 2.25

11 Ma gbé yenzide, lá á de nibo bòmoo ù la, mále ledawáe, à mikē á d'é'li pó aai zikaánooowa. 12 Aò ku gbé beede ù luanaaikensaiò guu. Beewa baa tó aale á dile vâikenaò ù, tó aa yâmaa pó ále keò è, aa Lua sâaukpa yâkpalakegòzi.

13 A misiile iko pó gbēnazina dīlee píi Dii yáí, kía pó iko ví deñlan nò, 14 gbāade pó a dile aà vâikenaò wetā aà maakenaò sâaukpan nò.* 15 Lua pœān ke: A yâmaake à lesokpa soũ wésiaðene. 16 A gō wéeo ùe, āma ásu tó á gōa wéeo ù gōé vâikea zé ũo. Aò ku Lua zòblenaò ù. 17 A gbépii kpela. Aò ye á Yesude deozi. A vīake Luae. A kía kpela.

18 Zikenaò, à misiile á diione, í zōoke dōné yápii guu. I ke dii maa nòsedoudeò ntēe no, ní a pāsīe lo. 19 Tó wà ìadawá pā, tó a menakèò Lua yáí, bee ài víé. 20 Tó wà á gbé á tàae yáí, tó a menakèò, bee tó ví má ni? Ama tó a taasikè yâmaa pó á ke yáí, tó a menakèò, Lua a á sâaukpa. 21 Bee yáí Lua á sisii à á sé. Kilisi taasikèé à ze'òbó, ké àò te a iai yáie.

22 I duunakeo,

wi ma à eeto.†

23 Ké wà aà sòsò, i a zásimáo. Ké à taasikè, i yāpāsí onéo, à zè ní Lua yâkpalaken maaoe. 24 Ōme wá duuna dī a miwa† à gào líwa, ké wá bàa su àò kú ní duunao lo, wíò ku maakea guu. Aà flàala iaò mé wá gbāgbā.‡ 25 Asa a sāsā lán sãowa yāae,* ò a ea su á Dāna ní á Dàanaowa tiasa.

* 2:14 Lom 13.1-5 † 2:22 Isa 53.9 ‡ 2:24 Isa 53.11-12 § 2:24 Isa 53.5 * 2:25 Isa 53.6

3

Kua n k̄so

¹ N̄eɔ s̄, à misiile á z̄áɔne.* Tó an gb̄eɔ lé Lua ȳadao, á kua a n̄ lile. Baa tó i ȳae on̄eo, ² aa e á kú gb̄as̄isai mé ále misiilené. ³ A kefenke weelea su àɔ de mekaa yá ũo, mitãa ge n̄ambleb̄o ge p̄okasadaan n̄o.† ⁴ Aàɔ de á n̄se guu yá p̄ó lí láao ũ, n̄senie n̄ z̄iabusaa. Bee mé gbia Luae. ⁵ Asa beewa n̄e lousisina p̄ó an wé d̄o Luazi ȳaaó n̄z̄ia kèke, aa misiile n̄ z̄áɔne. ⁶ Maa Sala de, í Ablahaũ yãma í oè Baa.‡ Tó ále yãmaake, mé ále p̄ó p̄ó w̄i víakeè ȳadao, a Sala ɔlesèn we. ⁷ Maa ḡeɔ s̄ àɔ kúnn̄o n̄eked̄an̄e guu,§ íli yãmamá, ké p̄e su kpáé á wabikea guuo, asa á de w̄eni gbablen̄o ũ s̄anūe.

⁸ Bee gb̄ea àɔ ledoū ví n̄ k̄so ápii. Aɔ w̄enad̄k̄ɔe, àɔ yek̄i, àɔ gb̄eke ví n̄ k̄so, í busak̄e. ⁹ Asuli v̄ai fiabo n̄ v̄aioo. Asuli gb̄é p̄ó á s̄s̄s̄ s̄s̄s̄o. A samaa'òè, asa Lua á sisi à báaadaágu yáie.*

¹⁰ Gb̄é p̄ó ye a w̄eni àɔ maa, mé a ye a kua àɔ na, aà a lé f̄i n̄ yãv̄ai oao, asuli to eɛ b̄o a léuo.

¹¹ Aà mik̄e v̄aiwa, í maake, aà aafia zé weele, ío tei.

¹² Asa Dii í w̄ete gb̄emaazi, í swákpa an wabikeaazi. Dii í mikped̄o v̄aikenaɔne.†

Taasikea maakea yáí

* **3:1** Efe 5.22, Kls 3.18 † **3:3** 1Tim 2.9 ‡ **3:6** Daa 18.12 § **3:7**
Efe 5.25, Kls 3.19 * **3:9** Lom 12.14, 17 † **3:12** Sou 34.13-17

13 Tó á ãiaví ní maakεao, déme a á wetâi? 14 Baa tó a su taasikè maakεa yáí, báaadeɔn á ũ. † Asuli víake an wétεaεo, ásu s̄deedeekεo. 15 A Kilisi d̄s̄ Dii ũ á s̄s̄ guu. § Aɔ ku s̄ɔu guu gɔɔpii, ké à e yāwe gbé pó lé á la yá pó á wé d̄ɔi miiwa. 16 Ali oné busebuse ní beεε d̄sanéo. A oné ní n̄sepuaɔ lɔ, ké wí e gbé pó aale á s̄s̄s̄ maa pó ále ke á Yesudeke yáíɔ kú. 17 Taasikεa lá Lua yeiwa maakεa yáí maa de taasikεa yāvãikεa yáíla.

18 Kilisi gà ḡɛn do duunawoloa yáíε. Tàaesaide gà wá tàaedeɔ yáí, ké à e géwanɔ Lua kíi. Wà aà dè aà gbēnazinke guu, s̄ Lua aà vù aà nisinke guu. 19 Aà nisinkεpi guu à gè waasokè nisina pó wà ní ká kpéuɔne.* 20 Aa b̄ɔ Lua yá kpe yāae, gɔɔ pó àle menake e N̄ee gè a gó'ilena ke làaɔ. Gbé pó b̄ɔ íu aafia gópi sabaiɔ dasio, gbēɔn swaaɔε. † 21 Ipi mé de á da'ilekεa pó í á suaba taa ũ tia. Da'ilekεapiá m̄ε gbãsiwoloa yá no. Lεgbēa Luaε ní n̄sepuaɔε. I á suaba ké Yesu Kilisi b̄ɔ gau yáí. 22 A ikokè malaikao ní t̄aa ní ní gbãadeɔ ní ní ikodeɔwa, s̄ à tà luabε, a ku aà ɔplaai.

4

Kua Lua p̄s̄ ũ

1 Lá Kilisi gà a gbēnazinke guu, ápiɔ à bee n̄se da s̄s̄, asa gbé pó gà a gbēnazinke yá musu kè duunawaε. 2 Gɔɔ pó ḡs̄é á kua guu, á d̄ε'i i suli d̄baaé lɔ, sema Lua p̄εã. 3 A kua luayādansaiɔ

† 3:14 Mat 5.10 § 3:15 Isa 8.12-13 * 3:19 1Pie 4.6 † 3:20 Daa 7.7

yákea guu yāa mò le. A kú yāa wisaiyākea guu ní dóe'io ní wēdekeao ní lalasi kòo ní wēmi wēzigbaao ní táagbagbaao, pó Lua ye a gíyāio. ⁴ Lá ili sińo an lalasi zòopi kea guu lo, ì kené yābɔnsae ũ, aaí á tɔbēesi. ⁵ Aa ní yákeao dau siu Luae. Aà yákpalekea ní gbé bēe ní gyaadeo sou mà. ⁶ Wà baonakpà gyaadepiɔne lo, ké an gbé pó yá zòlemá an gbēnazinke guu lán gbēpiiwao e aao ku nisinke guu lán Luawa.*

⁷ Pópii láaa kà kái. Ayāmeto ào de laaideo ũ, ío ázia kúa dō, ké ào wabike Luawa yái. ⁸ Yá pó de a piia, ào yekōi ní nòsemendoo, asa yea gbéi ì láka tàaea dasi.† ⁹ A kō yàaeke yákūtēkasai. ¹⁰ Lá Lua gbadà á baadee, à dɔkɔle ní gbapio Lua báaa bui dodo ziaa maa ũ. ¹¹ Gbé pó de waasokena ũ, aà Lua yā'oné. Gbé pó de dɔnlede ũ, aà dɔrle ní gbāa pó Lua a gbao,‡ ké à Lua tɔbɔ yápii guu ní Yesu Kilisi gbāao. Ōme gawi ví ní gbāao gɔɔpii! Ami.

Taasikεa Yesudeke yái

¹² Ma gbé yenzideo, ásu to yōa pāsí pó lé á le bo á sae lándō yákanla mé á léwao. ¹³ Lá á baa ku Kilisi taasikεa guu, à pɔnakèd, ké à e ào pɔna zòo ví gɔo pó Kilisipi a bo gupuau ní gawio. ¹⁴ Tó wà á sōsō Kilisi tó pó kúwá yái, báaadeɔn á ũ, asa Lua Nisina gawide diaée. ¹⁵ A gbēe su taasikε gbēdege kpá'oa ge vāikεa ge gude yáio. ¹⁶ Tó a taasikè á Kilisideke yái, asu keé wíyā ũo. A Lua sáaukpa ké Yesu tó kúwá yái. ¹⁷ Asa ìadaama pila, Lua gbéɔ ò à

* **4:6** 1Píe 3.18 † **4:8** Yaa 10.12 ‡ **4:11** Lom 12.6-7

dàalewá. Lá wámε à dàalewá séia, a midε ní gbé pó gí baona pó bò Lua kíi síio kpelewa ni?

¹⁸ Tó gbēmaaο suabaa zí'ũ,

a bο ní duunde luayādansaiο kpelewa ni?§

¹⁹ Ayāmeto gbé pó aale taasike Lua pœākea yáio aa nízia na ní Kena náaideε a ɔzi, aai wetā wàο maake.

5

Lua sã kpàsa gwaa

¹ Mále lēda á gbēzōōwa sa. Gbēzōōn ma ũ sō. Má de taasi pó Kilisi kè seelade ũ, mé ma bàa kú ní gawi pó a bο gupuauo sō. ² Aο de kpàsa pó Lua kàléé dānaο ũ.* A ɔliai ní pœāo teasisai lá Lua yeiwa. I ke ɔawεεlea yáí no. A ke ní nòsemendoo. ³ Asuli gbāable gbé pó wa nàé á ɔzípíowao. A tó á kua á são dazewa, ⁴ í kíafua pó a gawi lí láao e goo pó Sādānki m̀.

⁵ A èwaasoo sō, à misiile gbēzōōne. Apii à ázia busakōε, í dɔkōle, asa:

Lua í íbeleεε ní gbé pó í azia se lesio,

mé a gbēke ví ní gbé pó í azia busao.†

⁶ Ayāmeto à ázia busa Lua gbāadeε, i á káfi goo pó a dilēwa.‡ ⁷ A ɔzōè á yā'ōmai píi, asa í laaidowá.§

⁸ A itēke àο kú ní laaio. A íbeε Ibiisi de lán nòomusu pó lé ɔłowae. Ale kpálekeázi, àle gbé weεε kú. ⁹ A giè, í ze gbāa luanaaikεa guu, asa á dō ké á Yesude dee pó kú dúnia guuο píi lé taasi doupi keε. ¹⁰ Lua Báaapiide á sisi a gawi pó lí láaowa naa Kilisiwae.

§ 4:18 Yaa 11.31 * 5:2 Zāa 21.15-17 † 5:5 Yaa 3.34 ‡ 5:6
Mat 23.12 § 5:7 Sou 55.23

Tó a taasikè yɔɔ, a á bɔ maa, i á ze gíũgiũ, i á gba gbãa, i á zedɔ. ¹¹ Ɔme gbãa vɛ gɔɔpii! Ami.

¹² Wá gbẽdo Silivẽε* pɔ má aà dɔ gbé náaide ũ mé lá yɔɔnaε bee kèémεε. Ma ledàowá, mé má de a seelade ũ ké yá pɔ má ò de Lua gbẽkekeané siana ũε. A zedò gíũgiũ. ¹³ Babeli† gbé pɔ Lua ń sé lááwao fɔkpàwá. Ma né Maaku fɔkpàwá ɔ. ¹⁴ A fɔkpakɔwa ń lépeakɔwao yeakɔi guu.‡ Lua á gbé pɔ á naa Kilisiwao gba aafia ápii.

* 5:12 Zln 15.22 † 5:13 Zia 17.5, 18 ‡ 5:14 Lom 16.16

Bibeli Luayátaalá **The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin and Nigeria**

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9